

Notă informativă

Subiectul: Oportunități de finanțare nerambursabilă oferite de UE prin intermediul programelor de cooperare transfrontaliere și transnaționale.

Stimați colegi,

La moment, Republica Moldova este eligibilă pentru participare în cadrul a 3 programe de cooperare transfrontalieră și transnațională co-finanțate de Uniunea Europeană.

În cadrul programelor pot fi depuse aplicații de proiecte care aduc beneficii în următoarele domenii:

- *Educație;*
- *Sănătate;*
- *Infrastructură verde;*
- *Prevenirea și combaterea dezastrelor naturale;*
- *Biodiversitate;*
- *Turism;*
- *Managementul frontierei;*
- *Cercetare și inovare, etc.*

Urmare a implementării proiectelor finanțate din cadrul programelor prenotate, autoritățile din RM au beneficiat și beneficiază de îmbunătățirea serviciilor publice precum educație, sănătate, cultură, etc. Mai mult decât atât, a fost consolidată colaborarea între autoritățile locale din diferite regiuni, stabilite și menținute parteneriate cu beneficiari din mai multe țări membre în cadrul programelor, facilitând schimbul de experiență și preluarea de bune practici.

1. **Programul Interreg Next România-Republica Moldova 2021-2027** – primele apeluri de propuneri de proiecte pentru proiectele regulate și pentru cele de valoare mică sunt la moment în derulare, termenul acestora fiind extins până la **08.02.2024**. Bugetul programului pentru beneficiarii din ambele țări constituie 77,3 mil. EUR grant, pentru implementarea proiectelor comune din ambele țări, pe baza principiului parteneriatului, în cazul României-doar beneficiarii din cele 4 județe de la frontiera cu Republica Moldova (Botoșani, Iași, Vaslui, Galați). Totodată, acordul prevede co-finanțarea activităților prevăzute în proiecte, de către beneficiari, în valoare de cel puțin 10% din bugetul proiectului.

În contextul beneficiilor, se menționează câteva exemple de proiecte implementate în cadrul Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020:

Proiectul „Călător pe meridiane culturale” – implementat de Consiliul Județean Iași în parteneriat cu Consiliul raional Fălești și Primăria orașului Fălești a presupus renovarea și redeschiderea Muzeului raional de istorie și etnografie „Lazăr Dubinovcshi” din orașul Fălești.

De asemenea, au fost organizate spectacole artistice și prezentată expoziția eroilor din poveștile lui Ion Creangă expusă în holul Palatului raional de Cultură „Mihai Volontir” și Școala de Arte Plastice „Gheorghe Vrabie” din orașul Fălești.

Proiectul „Ștefan cel Mare – istorie comună, patrimoniu comun, Soroca-Vaslui” (etapa II) – implementat de Consiliul Județean Vaslui, Muzeul „Ștefan cel Mare Vaslui” și Consiliul Raional Soroca urmărește finalizarea lucrărilor de restaurare necesare la cetatea medievală Soroca, situată în raionul Soroca (Prima etapă de restaurare fiind finanțată din programul anterior 2007-2013).

Proiectul „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rutiere din zona transfrontalieră” – implementat de com. Tutora (România) și Consiliul Raional Nisporeni a contribuit la dezvoltarea relațiilor economice și instituționale în regiunea Iași-Nisporeni prin îmbunătățirea infrastructurii

de transport în zona de frontieră pentru a facilita accesibilitatea și tranzitul de bunuri și persoane la punctele de trecere a frontierei Sculeni și Albița (construcția unui drum local).

2. **Interreg Programul Regiunii Dunărea 2021-2027**-cel de-al doilea apel de propuneri de proiecte este la moment în derulare, fiind deschis până la **29.03.2024**. Bugetul programului pentru beneficiarii din cele 14 țări participante la program constituie 215,0 mil. EUR grant, pentru implementarea proiectelor comune, pe baza principiului parteneriatului. Totodată, acordul prevede co-finanțarea activităților prevăzute în proiecte, de către beneficiari, în valoare de cel puțin 20% din bugetul proiectului.

În contextul beneficiilor, se menționează câteva exemple de proiecte implementate în cadrul Programului Transnațional Dunărea 2014-2020:

Proiectul „Living Danube Limes - Valorificarea patrimoniului cultural și încurajarea turismului durabil prin intermediul unei moșteniri comune a țărmurilor Dunării ca bază pentru un traseu cultural”- implementat în R. Moldova de Consiliul Raional Ungheni. Datorită proiectului, raionul Ungheni a reușit să fie inclus în traseul cultural transnațional dunărean. În acest sens, a fost analizat potențialul arheologic roman din Republica Moldova și a siturilor Bazinului Dunărean din țara noastră. Totodată, a fost elaborată o bază de date a muzeelor din Republica Moldova în vederea aderării acestora la rețeaua transnațională muzeistică.

Proiectul „Parcul arheologic din zonele urbane ca instrument de dezvoltare locală durabilă ARCHEODANUBE”- implementat în R. Moldova de Primăria mun. Chișinău, în cadrul căruia a fost creat în Chișinău primul parc arheologic local unde pot fi antrenate diferite cercetări și proiecte. Parcul reprezintă o zonă de recreere nouă cu profil arheologic unde vor putea fi organizate diferite evenimente culturale.

3. **Programul Interreg Next Bazinul Mării Negre 2021-2027**- cel de-al doilea apel de propuneri de proiecte se estimează a fi deschis în luna martie 2024. Bugetul programului pentru beneficiarii din cele șapte țări parte ale programului constituie 65,0 mil. EUR, pentru implementarea proiectelor comune, pe baza principiului parteneriatului. Totodată, acordul prevede co-finanțarea activităților prevăzute în proiecte, de către beneficiari, în valoare de cel puțin 10% din bugetul proiectului.

În contextul beneficiilor, se menționează câteva exemple de proiecte implementate în cadrul Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020:

În cadrul **proiectului „EscapeLand Dezvoltarea și promovarea turismului activ în bazinul Mării Negre”** – implementat în RM de Consiliul Raional Cantemir, a fost construită o bază sportivă cu destinație turistică în r. Cantemir.

Urmare a implementării **proiectului „Parteneriat împotriva deșeurilor pentru zonele rurale verzi”** - implementat în R. Moldova de Primăria or. Ungheni, au fost petrecute un șir de activități de responsabilizare și conștientizare a cetățenilor privind colectarea selectivă a deșeurilor în locurile special amenajate, precum și activitățile de formare și utilizare a compostului ca îngrășământ natural pentru buna creștere a plantelor, activități necesare, extrem de utile care contribuie la reducerea poluării și protecția mediului.

Organizațiile non-profit, autoritățile publice, inclusiv APC-urile și APL-urile din RM sunt eligibile pentru aplicare în cadrul celor trei programe menționate. Totodată, se va nota că în conformitate cu regulile programelor, beneficiarii proiectelor urmează să asigure partea proprie de co-finanțare a activităților proiectului, în mărime de **10-20% din valoarea proiectului**, în dependență de program.

Tipurile de cheltuieli eligibile:

- cheltuieli de personal;
- costuri de birou și costuri administrative;
- cheltuieli de deplasare și de cazare;
- cheltuieli de consultanță și servicii externe;
- cheltuieli pentru echipamente;
- cheltuieli pentru infrastructură și lucrări.

Astfel, pentru a face uz de asistența financiară sub formă de grant oferită de UE prin intermediul programelor de cooperare, **vă încurajăm să exploarați oportunitățile de finanțare oferite de programele în cauză.** Mai multe detalii despre regulile de aplicare și tipurile de activități finanțate de programe găsiți pe paginile web ale programelor. **Datele de contact ale structurilor de management ale programelor, inclusiv ale Secretariatelor din România și Ungaria pot fi accesate la următoarele adrese electronice:**

<https://ro-md.net/ro/contact-2021-2027>

<https://www.interreg-danube.eu/contacts/programme-management-contacts>

<https://blacksea-cbc.net/contact-us>

În RM suportul consultativ în regim Helpdesk este asigurat de către I.P. OGPAE:
<https://ogpae.gov.md/contacte-directiei-transnationale-si-transfrontaliere/>

Proiectele se implementează doar în parteneriat cu beneficiarii din celelalte țări membre în cadrul programelor. Aplicațiile de propuneri de proiecte se depun în cadrul **sistemului informațional JEMS**, link-ul fiind disponibil pe pagina web a fiecărui program.

Documentele justificative, obligatorii pentru toți partenerii proiectului, care însoțesc formularul de aplicare:

- a) Declarația partenerului de proiect;
- b) Statutul sau alte documente relevante pentru partenerii de proiect;
- c) Autoevaluarea capacității financiare - care va fi furnizată de către toți partenerii de proiect.
- d) Conturile anuale (bilanțul contabil) pentru ultimul exercițiu financiar pentru care conturile au fost închise la momentul depunerii;
- e) Certificatele de înregistrare ale partenerilor sau echivalentul acestora;
- f) Declarații pe proprie răspundere care să ateste faptul că partenerul și-a îndeplinit obligațiile legate de plata datoriilor către bugetul consolidat al statului și bugetul local;
- g) Autoevaluarea privind ajutorul de stat realizată de fiecare partener de proiect;
- h) Fișele posturilor pentru toate funcțiile enumerate în formularul de aplicare;
- i) Informații tehnice de bază privind infrastructura și estimarea costurilor, dacă este disponibil la data depunerii, Studiu de fezabilitate sau echivalent, în conformitate cu legislația națională aplicabilă, în limba națională;
- j) Mandat oficial pentru persoana care semnează documentele menționate mai sus, în cazul în care aceasta nu este reprezentantul;
- k) Dovada drepturilor de proprietate ale solicitantului și/sau a partenerilor sau a accesului la teren, după cum urmează:
 - acte juridice care atestă drepturile Partenerului respectiv asupra fiecărei locații (teren/clădire/spațiu) în care se prevede executarea infrastructurii ȘI/SAU instalarea/utilizarea de echipamente de peste 60.000 EUR, valabile cel puțin cinci ani de la plata finală către beneficiar, dar nu mai puțin de 2032 (proprietate, închiriere pe termen lung, concesiune, administrare etc.), ȘI
 - documente care să ateste înregistrarea în registrele publice relevante a drepturilor partenerului respectiv asupra fiecărei locații (teren/clădire/spațiu) în care se preconizează că va fi executată infrastructura ȘI/SAU că vor fi instalate/utilizate echipamente de peste 60.000 EUR, ȘI

declarații care să ateste că fiecare locație (teren/clădire/spațiu) în care se prevede executarea infrastructurii ȘI/SAU instalarea/utilizarea echipamentelor de peste 60.000 EUR este liberă de orice sarcini, nu face obiectul unui litigiu în curs de soluționare, nu face obiectul unei revendicări în conformitate cu legislația națională relevantă.

În cazul în care Partenerul (Partenerii) respectiv(i) nu este (sunt) proprietar(i) urmează a fi prezentat acordul proprietarului terenului/clădirii/spațiului, prin care se declară că infrastructura poate fi executată și/sau echipamentele de peste 60 000 EUR pot fi instalate/utilizate.

Începând cu 24.11.2023, urmare a reorganizării structurale a unor autorități publice, **Autoritatea Națională pentru programele de cooperare transfrontalieră și transnațională se modifică de la Ministerul Finanțelor la Cancelaria de Stat**, care va asigura în continuare buna implementare a programelor pe teritoriul Republicii Moldova de comun cu I.P. OGPAE.